

Sjekkliste for egenrevisjon

35 MELK

© Stiftelsen Norsk Mat
Versjon 2022.10

Spørsmål som krever dokumentasjon vises med symbolet

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

35.1 MELKEROM

35.1.1 Er melkerommet rent, ryddig og tilrettelagt for god hygiene?

Legg til rette for god hygiene ved å sørge for at melkerommet er godt vedlikeholdt. Gulv og vegger skal alltid være rene. Melkerommet må være tett og sikret mot at skadedyr kan komme inn. Væske skal ledes bort, og avfall skal fjernes. Det skal være en tilgjengelig spyleslange i rommet, blant annet til å spyle tanken med hver gang melka har blitt hentet

§ Krav

Animaliehygieneforskriften	Lovkrav
----------------------------	---------

35.1.2 Er melkerommet atskilt fra husdyrrommene, og brukes det kun til oppbevaring av melk og vasking av melkeutstyr?

Melkerommet skal være atskilt fra husdyrrommene og ha god belysning. Det skal ha god ventilasjon til alle tider av året, slik at det alltid er frost- og kondensfritt. Melkerommet skal bare brukes til utstyr som har med melking og vasking av melkeutstyr å gjøre. Det skal ikke oppholde seg dyr av noe slag i melkerommet.

35.1.3 Går utslipp fra melkerommet til godkjent avløp eller til gjødsellager?

Utslipp fra melkerommet skal gå til godkjent avløp eller til gjødsellager, slik at det ikke er fare for at vann og vassdrag kan bli forurenset.

35.1.4 Har du ei dør eller en annen innretning som bare brukes av melkebilsjåførere?

Inn til melkerommet skal det være ei dør eller en annen innretning som bare brukes av tankbilsjåførere som henter melk. Dette skal forebygge smitte mellom besetninger.

§ Krav

Dyrehelseforskriften	Lovkrav
----------------------	---------

35.2 MELKING

35.2.1 Er det et egnet sted til å vaske hender og armer i nærheten av der melkinga foregår?

Det skal finnes en egnet plass der alle som arbeider med melking, kan vaske hender og armer. De som jobber med melking, skal også ha rene og hensiktsmessige klær.

35.2.2 Har du rutiner som sikrer at melka gården leverer, bare kommer fra friske dyr?

Melk du leverer til meieriet, skal bare komme fra friske dyr. Bruk prøvekopp eller andre metoder for å undersøke melka før melking.

Når skal du holde tilbake melk?

Dersom det blir påvist synlige forandringer i melka, skal du holde den tilbake. Det samme skal du gjøre med melk fra dyr som får medisiner. Vær også oppmerksom på at andre midler som blir brukt, for eksempel lusemidler, kan gjøre det nødvendig å holde tilbake melk i en periode.

Gjør det lett for alle å vite hvilken melk som ikke skal til meieriet

Det er viktig å ha et system som gjør at alle som deltar i melkinga, vet hvilke dyr som får medisiner. Dette skal sikre at melk med medisinrester ikke blir levert til meieriet. Heng opp lapper for tilbakeholdelse av melk og kjøtt ved de dyra det gjelder. Lappene må være synlige for alle som melker.

§ Krav

Animaliehygieneforskriften	Lovkrav
----------------------------	---------

35.2.3 Skjer rengjøring av jur, spenepleie og vask av melkeanlegget slik at melka er fri for reststoffer? Hvis du bruker melkerobot: Har du daglige rutiner for å kontrollere at rengjøring av jur og vask av anlegget fungerer som det skal?

Vaske- og desinfeksjonsmidler, midler mot skadedyr og produkter til spenepleie og jurhygiene kan gi reststoffer i melka. Bransjen anbefaler å skylle tank og rør med varmt vann før man melker. På denne måten kan man unngå at rester av vaskemidler og desinfeksjonsmidler blir med i melka. Produkter til spenepleie og jurhygiene bør bare brukes ved behov og i så fall etter melking.

35.2.4 Kontrollerer du temperaturen og nedkjølingen på melketanken hver dag?

Tanken skal kjøle ned melka til under 6 °C. Bransjen anbefaler at melka kjøles ned til under 4 °C i løpet av 2 timer. Temperatursvikt eller manglende kjøling gir stor fare for bakterievekst. I slike tilfeller må du kontakte tankservice for videre oppfølging.

§ Krav

Animaliehygieneforskriften	Lovkrav
----------------------------	---------

35.2.5 Blir gårdens rutiner for melking fulgt av alle som deltar i dette arbeidet?

Alle som deltar i melkinga, skal være kjent med gårdens rutiner for dette arbeidet. Rutiner for god hygiene og rask nedkjøling av melka er svært viktige for å sikre kvaliteten på melka. I tillegg er det vesentlig at alle er kjent med regler og rutiner for melk som inneholder medisiner.

Andre viktige rutiner er å sørge for at spener, jur og nærliggende områder alltid er rene før melkinga starter, og å skifte melkefilteret så ofte som nødvendig. I et tradisjonelt melkeanlegg skal filteret skiftes mellom hver melking. I en melkerobot bør det skiftes minst to ganger per dag.

35.2.6 Dersom gården har egen vannkilde: Er det drikkevannskvalitet på vannet som brukes ved melking og rengjøring av melkeutstyr, og kan du dokumentere dette med en årlig vannprøve?

Ta vannprøve hver høst

Dersom du bruker vann fra din egen private vannkilde, skal du i tidsrommet august–november hver høst ta en vannprøve som du sender til analyse. Oppbevar analyseresultatene i 2 år. Vi anbefaler også at du merker av vannkilden og alle vannførende ledninger på et kart.

Vannet skal holde drikkevannskvalitet

Det er et krav at vann som blir brukt ved melking og rengjøring av melkeutstyr, holder drikkevannskvalitet. Analyselaboratoriet du bruker, skal kunne opplyse om vannprøven holder dette nivået.

Er du tilknyttet et offentlig godkjent vannverk?

I så fall er det vannverket som tar vannprøver og oppbevarer analyseresultatene.

§ Krav

Drikkevannsforskriften	Lovkrav
------------------------	---------

35.3 BRANN- OG EL-SIKKERHET I MELKEPRODUKSJON

35.3.1

Er det nok slokkeutstyr i bygget, er det plassert lett synlig, og er det klart til bruk?

I byggforskriftene er kravet om nok slokkeutstyr formulert slik: «I eller på alle byggverk der brann kan oppstå, skal det være manuelt brannslukkingsutstyr for effektiv slokkeinnsats i brannens startfase.»

Plasser brannslukkingsapparater ved innganger til / utganger fra alle brannceller

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt

Faglige anbefalinger sier at det minimum skal være ett brannslukkingsapparat ved innganger til / utganger fra alle brannceller, og i alle rom med stor brannbelastning. Ved inngangsdører hvor det er plassert et brannslukkingsapparat, bør det være et oppslag om at det er plassert apparat innenfor døra.

I forbindelse med din årlige gjennomgang av elektrisk anlegg og utstyr er det viktig at du vurderer om du har nok brannslukkingsutstyr.

Norsk Standard setter krav til brannslukkingsapparater

Ifølge *NS-EN 3-7 Brannmaterieill – Håndslukkere Del 7: Egenskaper, ytelseskrav og prøvingsmetoder* kan håndslukkeapparater være pulverapparater på minimum 6 kg med ABC-pulver, eller skum- og vannapparater på minimum 9 liter eller på minimum 6 liter og med effektivitetsklasse minst 21A. (Effektivitetsklasse er en del av informasjonen du finner på apparatet)

Brannslukkingsutstyr skal oppbevares lett tilgjengelig og være klart til bruk.

§ Krav

Arbeidsplassforskriften	Lovkrav
-------------------------	---------

35.3.2

Gjennomføres det faglig kontroll av det elektriske anlegget minimum hvert tredje år?

Den som eier produksjonsdyr, eller en annen som har ansvar for dem, skal sørge for at det gjennomføres faglig kontroll av det elektriske anlegget minimum hvert tredje år.

Les mer om hva faglig kontroll er, og hvordan den gjennomføres, på fgsikring.no.

§ Krav

Elkontroll av elanlegg med registrering i FG-kontroll	Bransjekrav
---	-------------

35.3.3

Er det installert brannalarmanlegg i driftsbygningen?

For driftsbygninger som er satt opp i samsvar med *byggteknisk forskrift* fra 2010 (TEK10, og videreført i TEK17), gjelder kravet om brannalarm fra første dyr.

Storfe

Alle driftsbygninger hvor man holder flere enn 30 storfe, skal ha et tilfredsstillende system for varsling av brann.

Småfe

Når det gjelder driftsbygninger med småfe, er kravet at bygningen skal ha brannalarmanlegg dersom man holder 30 vinterfôra dyr eller mer der. Vinterfôra dyr er avlsdyr per. 1. januar. Avlsdyr er småfe inkludert årslam som man bruker eller planlegger å bruke til avl, og som er påsatt/bedekt eller planlagt påsatt/bedekt. Kje født etter 1. januar og som ikke er avlsdyr samme vinter som de er født, teller ikke med i grunnlaget. Det legges til grunn at de fleste kje blir født etter 1. januar.

Se mattilsynet.no for mer informasjon om bestemmelser om brannsikring i fjøs.

§ Krav

Informasjon fra Mattilsynet	Informasjon
-----------------------------	-------------

Svar		
Ja	Nei	Ikke aktuelt